

Raadsvoorstel

Onderwerp : Zienswijze Kaderbrief 2027 Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Zaaknummer : 849727
Behandelend team : Financiën
Status : Openbaar

Besluit om

1. De zienswijze brief op de Kaderbrief 2027 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid vast te stellen (zie bijlage 1)
2. De zienswijze brief te versturen aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid.

Inleiding

De gemeente Beuningen is deelnemer van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). Het is een organisatie voor brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband heeft 14 deelnemende gemeenten.

Op 12 november 2025 heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de VRGZ de kaderbrief 2027 verstuurd (zie bijlage 2). In deze kaderbrief worden de gemeenteraden geïnformeerd over de ontwikkelingen, het beleid en de verwachte financiële consequenties voor de begroting 2027. De gemeenteraden krijgen de mogelijkheid om voor 1 februari 2026 hun zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de VRGZ. De zienswijze is één van de gemeentelijke sturingsinstrumenten richting de Gemeenschappelijke Regelingen (GR).

Beoogd effect

Met het sturen van de zienswijze geeft de gemeenteraad het AB de Beuningse input over de kaderbrief mee, zodat het AB die samen met de input van andere gemeenten kan verwerken.

Het lange termijn doel van de kaderbrief en de zienswijze van de raad is dat de gemeente Beuningen een goed werkende GR heeft die bijdraagt aan een veilige regio waarbij rampen en crises zo goed mogelijk worden voorkomen en bestreden.

Argumenten

1.1 *In de zienswijzebrief benadrukt u het belang van wettelijke en beleidsmatige noodzaak.*

De voorgestelde maatregelen uit de Kadernota 2027 zijn noodzakelijk om te voldoen aan wettelijke taken en landelijke beleidsontwikkelingen, waaronder de herziening van de Wet Veiligheidsregio's, Versterking van regio-overstijgende samenwerking en Bescherming vitale infrastructuur (Vitaal verklaring). Niet anticiperen op deze wijzigingen brengt het risico met zich mee dat gemeente en regio niet voldoen aan hun wettelijke verantwoordelijkheden, wat kan leiden tot bestuurlijke en juridische consequenties.

1.2 *Met de brief maakt u inzichtelijk dat de VRGZ onder druk staat door financiële ontwikkelingen en kaders.*

De financiële kaders voor de komende jaren staan onder druk door rijkskortingen en stijgende kosten. Tegelijkertijd neemt de complexiteit van risico's toe: fysieke incidenten, digitale dreigingen en maatschappelijke ontwrichting vragen om een robuuste veiligheidsorganisatie. De voorgestelde investeringen in crisisbeheersing, cyberveiligheid en vastgoedonderhoud (bijlage 3, Kaderbrief 2027) zijn van belang. Wel dienen deze te zijn ingebed in een transparante, meerjarige en financieel onderbouwd

plan. Gezien de korting op BDuR-middelen, de extreme prijsstijgingen en de aanzienlijke extra kosten voor vastgoed, is het noodzakelijk dat VRGZ een doordachte en stevige strategie hanteert voor risicobeheersing, reservevorming en het voorkomen van ad-hoc maatregelen.

1.3 Hierin benadrukt u de versterking van weerbaarheid in financieel onzekere tijden.

Het Rijk stelt extra middelen beschikbaar voor weerbaarheid, maar de verdeling is onzeker. Proactieve regionale inzet is noodzakelijk om deze kansen te verzilveren. Alleen met een toekomstbestendige Veiligheidsregio kunnen we adequaat reageren op crises en het vertrouwen van inwoners en partners waarborgen.

1.4 Hierin benadrukt u ook het belang van continuïteit en digitale weerbaarheid.

De toenemende dreiging van cyberaanvallen maakt investeringen in digitale beveiliging onontkoombaar. Het opzetten van een Security Operations Center en het actualiseren van Microsoft-licenties zijn cruciaal om de continuïteit van crisisbeheersing en gemeentelijke processen te waarborgen. Een incident kan leiden tot ontwrichting van vitale functies, reputatieschade en hoge herstelkosten. Proactieve maatregelen zijn daarmee een bestuurlijke verantwoordelijkheid.

1.5 U heeft de bevoegdheid om een zienswijze vast te stellen.

U kan in uw zienswijze aangeven wat u van de kaderbrief vindt en deze reactie kan de VRGZ verwerken in haar plannen. De VRGZ benoemt in haar kaderbrief dat de gemeenteraden de mogelijkheid krijgen om een zienswijze in te dienen en in de Gemeenschappelijke Regeling staat beschreven dat de gemeenteraad deze bevoegdheid heeft.

2.1. Door het versturen van de zienswijzebrief kan het DB door met de procedure.

De zienswijzebrief moet gericht zijn aan het DB van de VRGZ. Het DB geeft een reactie op de zienswijze. Dit wordt voorgelegd aan het AB die uiteindelijk de kaderbrief vaststelt, waarmee de procedure wordt afgerond.

Kanttekeningen

1.1. Een zienswijzebrief biedt geen garantie dat het bestuur van de VRGZ de input opvolgt in de ontwerpbegroting 2027.

Met een zienswijzebrief geeft u een reactie op de kaderbrief 2027. De VRGZ neemt deze input mee om te verwerken in de ontwerpbegroting 2027. Het is mogelijk dat de VRGZ door de huidige ontwikkelingen en activiteiten haar taken niet binnen de reguliere begroting kan opvangen. Mogelijk leidt dit tot een hogere bijdrage in de ontwerpbegroting 2027. Deze bijdrage moet wel voldoen aan de kaders die het AB op 19 april 2018 heeft vastgesteld. Op dit moment is daar nog onvoldoende zicht op. U heeft bij de ontwerpbegroting 2027 ook de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

1.2. Mogelijke ontvlechting VRGZ – GGD Gelderland-Zuid.

Sinds 2013 werken VRGZ en GGD Gelderland-Zuid samen in de bedrijfsvoering via de fiscale constructie Kosten voor Gemene Rekening (KGR). Uit onderzoek van bureau SQALE blijkt dat deze constructie inmiddels financieel onevenwichtig en organisatorisch complex is. De toenemende vraag vanuit de GGD heeft geleid tot een scheefgroei in kostenverdeling, terwijl verschillen in processen en strategische agenda's zorgen voor governancevraagstukken en beperkte wendbaarheid. Ontvlechting wordt daarom als een reëel scenario beschouwd om beide organisaties toekomstbestendig te maken.

De huidige besluitvormingsroute roept vragen op over legitimiteit: in december 2025 wordt in beide Algemeen Besturen een principebesluit gevraagd, terwijl gemeenteraden pas in januari 2026 worden geïnformeerd en zienswijzen pas in februari 2026 volgen. Dit betekent dat gemeenten nu onvoldoende inzicht hebben in scenario's, wat leidt tot drie risico's, namelijk hogere kosten door verlies van schaalvoordelen, vertraging en discontinuïteit door onvoldoende uitgewerkte plannen en mogelijke politieke spanning door het passeren van de raad. Wel geeft u in de zienswijze aan om géén definitieve financiële besluiten te nemen voordat een uitvoeringsplan beschikbaar is met uitgewerkte varianten, impactanalyses en een heldere kostenverdeling.

1.3. Onzekerheid Rijksmiddelen en financiële risico's.

De korting van 10% op BDuR-middelen, zoals bevestigd in de Voorjaarsnota 2025, betekent voor VRGZ een structurele vermindering van € 1.032.000 per jaar vanaf 2026. Voor 2026 is deze korting incidenteel opgevangen via resultaat, maar voor 2027 en verder blijft onzeker of het Rijk deze korting terugdraait. Het Veiligheidsberaad zet in op volledige afschaffing van deze korting, maar uitkomst is nog onduidelijk. Het is financieel risicovol om structurele uitgaven te baseren op incidentele middelen.

Financiën

De kaderbrief bevat geen financiële vertaalslag. Deze vertaalslag wordt gemaakt in de conceptbegroting 2027. U krijgt de mogelijkheid om ook hierop een zienswijze in te dienen.

Tijdspad

Een conceptversie van de zienswijzebrief wordt na behandeling in de commissie samenleving & bestuur toegezonden onder voorbehoud van vaststelling in de gemeenteraad, vanwege de door de VRGZ gestelde deadline van 1 februari 2025. Na de behandeling in de raad wordt de definitieve zienswijzebrief in bijlage 1 verstuurd.

Duurzaamheid

Dit voorstel heeft geen invloed op duurzaamheid.

Communicatie/Participatie

We versturen een (concept) zienswijzebrief aan het DB. De zienswijzebrief is opgesteld door een werkgroep van de 14 deelnemende gemeenten. Deze werkgroep bestaat uit adviseurs openbare veiligheid (AOV) en financieel adviseurs van de gemeente Culemborg, Buren, Heumen en Beuningen.

Evaluatie

Het DB geeft een schriftelijke reactie op de ingediende zienswijzebrief. Aan de hand daarvan kan worden bepaald of het beoogde doel is behaald.

Bijlagen

- Bijlage 1: Zienswijzebrief Kaderbrief 2027 VRGZ
- Bijlage 2: Kaderbrief 2027 VRGZ

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

Dyanne Kocken
secretaris

Daphne Bergman
burgemeester